

N:o 44.

Herr **J. Wallberg**, om förhöjning i tullen på krita, malen eller slammad.

Då de vid början af 1886 års riksdag framlagda förslagen, att komma vårt lands betryckta jordbruk till hjälp genom lämpliga införselafgifter å utländska jordbruksalster, efter starka meningsstrider inom representationen blefvo tillbakavisade, förföllo dermed äfven många andra välbetänkta yrkanden att genom liknande åtgärd betrygga utvecklingen af flera för vårt land betydande industrigrenar. Sådan var händelsen jemväl med det af mig framställda förslaget att genom bättre afvägd tullsats, än den nu gällande, sätta den skånska kritbruksdriften i stånd att upptaga täflan med grannländernas.

Vid föregående tillfällen, då särskildt denna lofvande industrigren gjorts till föremål för påaktande från Riksdagens sida i nu nämnda syftning, har det framhållits, hvilka ovanligt rika och till sin beskaffenhet utmärkta kritlager i vårt lands sydligaste landskap erbjuda sig till bearbetning. Vetenskapsmän hafva intygat, att de måste räknas till de bäst kända i hela världen, enär de hålla öfver 99 procent kolsyrad kalk, och den ångslammade fabriksprodukt, som derifrån förts i marknaden, har både här hemma och flerstädes i utlandet erkänts vara öfverträfflig.

Emellertid möter härvid, såsom i fråga om så många andra svenska arbetsalster, den försvårande omständigheten, att de flesta främmande länder allt mera på sista tiden sökt genom höjda införselafgifter skydda egen tillverkning och utestänga den svenska, under det nästan ingenting gjorts här, för att stödja den inhemska tillverkningen i dess täflan med hit inströmmande och långt underlägsna främmande arbetsprodukter. Sålunda har Danmark, som starkast konkurrerar med våra krit-

bruk, omtänksamt skyddat sin egen kritbruksdrift genom införselafgift till belopp af 4 kronor 16 öre per 100 kilogram, det vill säga omkr. åtta gånger större tullsats än den här hittills gällande, och Ryssland har stadgat en tull af 48 kopek i guld, samt Finland 40 penni per centner, under det Nordamerika stegrat tullsatsen ända till en half dollar per 100 kilogram. Äfven Tyskland har nu senast, med uppfattning af fabrikkens användbarhet såsom »färg» och ej vidare i dess egenskap af en mineralisk produkt, belagt detsamma med tull, som betydligt försvårar inträngandet på tyska marknaden, på samma gång öfverproduktionen af den tyska kritan från Rügens kuster med lätthet kan kastas in på andra länders öppna marknader.

Möjligheten att exempelvis till Ryssland, der afsättning af den svenska kritan varit betydande, kunna frakta råkrita och sedermera derstädes fabriksmessigt bearbeta densamma, har helt nyligen afskurits derigenom att äfven å den icke bearbetade kritan stadgats hög införselafgift med ända till *6 kopek i guld per pud.*

Synnerligast med hänsyn dertill, att den utmärkta skånska kritan ligger under jordytan och måste kräfvat betydligt högre arbetskostnader genom jordschaktningar, vattenlänsning m. m., hvartill kommer dess transporterande från inlandet till hamnplatser vid kusten, är det för den svenska kritbruksdriften en lifsfråga att vara någorlunda tillförsäkrad den inhemska marknaden, hvilket ej annorledes är möjligt än derigenom att simplare täflande produkter från utlandet här mötas af en högre införselafgift såsom kompenstationstull, och tager jag mig därför friheten vördsamt hemställa, att den i nu gällande tulltaxa under n:o 321 upptagna rubriken för krita måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Krita, malen eller slammad, 100 kilogram..... *1 krona.*

Stockholm den 26 januari 1887.

J. Wallberg.